

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnine in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah h. št. 2, I. 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 155.

V Ljubljani, v ponedeljek 10. julija 1893.

Letnik XXI.

V znamenju revolucije!

Teden dni že ni mirnega dne v Parizu. Kri je tekla v pouličnih pobojih med policijo in razgrajalci; mnogo je bilo v teh bojih ranjenih, nekaj tako hudo, da so že umrli. Vzlasti se v vrstah razgrajalcev odlikujejo dijaki-vseučiliščniki.

Značilen je vzlasti povod teh nemirov v Parizu; kaže nam vso gnjilobo, ki se sedaj že na javnih ulicah kaže v modernem Babilonu ob Seni. — Pariški dijaki, vzlasti učenci umetnostnih akademij napravljajo zabave posebne vrste, pri katerih igrajo takozvani „modeli“ glavno vlogo. Tako veselico osnovali so tudi dne 14. februarja t. l. Alegorične podobe štirih umetnostij pa so se skazovale ob tej priliki z najodurnejšo nagoto. Liga javne pravdnosti, kateri je na čelu senator Bèrenger, vložila je tožbo proti udeležencem teh nenravnosti, katerih so se udeležili tudi mnogi nedijaki. Nasledek je bil ta, da je sodišče obsodilo prireditelje veselice vsacega na smešno-neznatno globo 100 fr.

Toda s tem je sodišče dregnilo v sršenovo gnjezdo. Razbrzdana mladina prisegala je na shodih, da boče z vsemi silami braniti „pravo obsečnost“. Družila se je v skupine ter zbrana po raznih zloglasnih kavarnah metala na čuvaje javnega reda kamenje, steklo itd. Celó barikade so stavili po ulicah, raz katere so streljali na policijo.

Pariški umazani dovtip pa te imenuje boj nagih proti nazadnjakom, ki še koncem 19. veka nosijo — obleko!!

Čudno! Republika francoska prepoveduje po javnih cestah slovesne cerkvene sprejeme, sedaj pa mora gledati, da se vprizarjajo, kakor pišejo francoski listi, po najživejših cestah — „pasji sprejemi“.

Povod sedanjim neredom v Parizu je preznačilen. Ti neredi imajo povod v — lepih umetnostih, kakor jih goji moderna umeteljska šola. Ateizem

pregnal je dušo iz človeškega telesa, brezbožna umetnost preganja iz telesa pravno in vrhunec lepih umetelnosti je človekovo telo v svoji nagoti!

Kake posledice da rodi ta nauk v življenju narodov, za to so nam priče zabave francoskih mladih umetelnikov, zaradi katerih je postal tak šum in tolik upor po pariških ulicah.

Člane lige pravdnosti, ki so se drznili tožbo vložiti proti škandaloznim podlostim, preganja sedaj umazana druhal in divja proti njim vzlasti po časopisih.

In vlada nima toliko moči, nima volje, da bi državnim zakonom ohranila veljavo. Svojim brezbožnim zakonodajstvom vzburla je duhove, trgala je mladino vero v Boga iz src, preganjala je verske šole, konfiskovala njih imetje, prepovedala duhovnikom sploh stopiti čez prag v državno šolo. In sedaj, ko njeno ravnanje rodi primerne sadove, ko se mladina kaže tako, kakoršna se je vzredila v šoli brez Boga, sedaj se vznemirja, sedaj se čudi, kako da more zavladati med izobraženci tolika podlost.

Verjetno je, da se hrup po Parizu kmalu pomiri, toda duhov vzbujenih splošno pomiriti ne bo mogoče. Z brezbožno šolo spletla si je brezbožna država najnevarnejšo šibo, ker v teh šolah zbira se mladina, ki bo vzrasla ter se zapeljana po nenravnih vzgoji grozno maščevala nad brezbožno državo, nad mačeho, katera ji je namesto redilnega mleka natakala po šolah mamilnega strupa. Ta strup deluje v mladini vedno hujše ter nam poraja zarod razdivjan, ki ne prizna ničemur pravice, razen svojim strastem!

Drastično je i s tem dogodkom obsojeno načelo moderne estetike, da je lepa umetnost sama sebi namen ter da je nago telo človekovo najvišji predmet izobraževalnim umetnostim. — To povdarjamo, ker se je tudi v deželni zbornici kranjski pred časom glasil zagovornik tega načela.

Iz Rima.

Dne 4. julija.

Tukajšnji katoliški listi so nedavno objavili dve važni pismi o sv. očetu, usmreč okrožnico z dne 24. junija o ustanovitvi seminarov v Vzhodni Indiji, kjer se bodo vzgajali domači duhovniki za dotične obsežne pokrajine; drugo pismo je na kardinala Gibbonsa, nadškofa v Baltimoru in primasa Zjedinjenih držav v Ameriki o šolskem vprašanju. V tem pismu sv. oče potrjuje sklepe baltimorskega koncila in dajejo navodila za slučaje, v katerih se dotični sklepi gledé šol ne morejo izvršiti.

Sedanji papež so doslej ustanovili štiri narodne kolegije: češki, armenski, španski in kanadski, v katerih se vzgajajo duhovniki. Kakor poročajo listi, ustanovljen bode v kratkem kolegij za klerike sirsko-maronitskega obreda. Narodni kolegiji iz prejšnjih časov so v Rimu: nemško-ogerski, francoski, irski, angleški, škotski, belgijski, severo-ameriški, poljski, južno-ameriški in grški. Poleg teh je več drugih zavodov, v katerih se vzgajajo kleriki za svoj poklic.

Italijanski poslanci delujejo v „pötu svojega obraza“, kajti v tej neznosni vročini ima zbornica po dve seji na dan ter s parom kuje zakone in rešuje proračun. V popoldanskih sejah se vrše debate o novem bančnem zakonu. Da imajo poslanci tudi zabavo, za to skrbé Colajanni et consortes. Tako je ta vodja skrajne levice dne 25. junija ostro pobijal načrt novega zakona ter prav v živo ščipal ministerskega predsednika. Ko konča svoj govor, stopi po kratkem odmoru k ministerski mizi ter stiska Giolittiju roko. Vsa zbornica se začudi, odkod tolika prijaznost. Ko ožji prijatelji vprašajo Colajannija po vzroku, odgovori ta, da mu je sluga izročil vizitko od Giolittija, kateri se mu zahvaljuje z izbranimi izrazi za njegov „stvarni“ govor, za kar se mu je tudi spodobno zahvalil. Drugi dan prosi naučni minister Colajannija, naj mu pokaže

LISTEK.

Dubrovnik, — jugoslovanske Atene,

Spisal Janko Gričar.

S porazom srbskega cesarstva na Kosovem polju leta 1389 je srbski narod zgubil svojo državno samostalnost. Srbski vladarji so postali vazali turškemu cesarstvu, in se jim je bilo mimo tega, da so bili odvisni od milosti sultanove, še neprestano boriti z nevernimi velikaši, katere so Turki sami nagovarjali, naj se upró, samo da bi oni čim prej dobili povoda, da uničijo zadnje sledove srbske samostalnosti.

Pa tako je tudi bilo.

Ni še prav minulo pol veka od nesrečnega Vidovega dne, že je postala Srbija povse turška (leta 1459). leta 1463 pa je palo tudi bosensko kraljestvo.

Tako je bilo od zunaj, dočim jih niso od znotraj nič manj skubili in davili Nemci, Mažari in Benečani.

Da so bile v tako žalostnih in tožnih razmerah tudi književnosti vse življenjske niti izpodrezane, je povse naravna posledica. Kjer se je narodu boriti za življenje in obstanek, ondi preneha vsak duševni napredek.

Zato se ono malo književnega delovanja, katero

se je pojavljalo po nesrečni kosovski katastrofi, niti ne more več imenovati življenje, nego samo životarenje starosrbske književnosti.

No, tudi to životarenje ni trajalo dolgo; polagoma je hiral, da je naposled do cela zginito. Popolna duševna tema je zavladala v narodu. Tako je bilo v Srbiji.

Hrvatom se ni godila boljše. Za slavnega vladanja kralja Zvonimira se je povspela moč in ugled Hrvatske do prilične znamenitosti. Dvor hrvatskih kraljev je dosegel velik sijaj, ali kakor se je ta sijaj hitro razvil, toliko hitreje je propal.

Hrvatski letopisec piše: „Za dobroga kralja Zvonimira biše zemlja sva vesela, jer biše puna i urešena svakog dobra.“ Kralj Zvonimir je prejel od papeža Gregorja IX. krono, pa je zato mislil, da mu je bolje hoditi s papežem, nego z narodom, in s tem je upropastil sebe in narod.

Po njegovi smrti so nastopili žalostni časi narodu in knjigi. Isti letopisec pravi: „Poslje smrti Zvonimira bile su tri stranke. Najbolja je od njih bila šljedenice grčko-iztočne vjere i oni su se stavili pod okrilje byzantinskog carstva. Šljedenice rimske vjere vodvignu se gospodstvu ugarskom i mljetačkom. Najveća je pako bila ona stranka, koja se je složila sa Ugri. Da se uzmognu laglje razumjeti, uvedu oba naroda latinski jezik za diplomatični jezik.“

Jezik hrvatski je prenehal po vseh mestih. Ohranil se je le na nekih otokih in v Senji. Da je v Senju tudi zanaprej gospodoval hrvatski jezik, sklepamo iz lista papeža Inocenta (leta 1248), s katerim dovoljuje senjskemu škofu, da se sme staroslovenščina rabiti tudi zanaprej v onih krajih, koder se je doslej rabila.

Iz 12. in 13. veka so se nam ohranili le razni prepisi cerkveno-biblijskega značaja.

Mного znamenitejši je 14. in 15. vek. Od posvetnih spisov se nam je sicer ohranilo malo spomenikov, a ti so malone vsi pisani v glagolici. Celó ogerski kralji so se v svojih odpisih posluževali hrvatskega jezika. Tako se je ohranila iz leta 1463 glagolska listina kralja Matije in pa listina kralja Ferdinanda, s katero dovoljuje, da si sme senjski kapitelj sam voliti kanonike. Ostali spisi iz te dōbe so iz večine cerkvene vsebine.

Od 15. do 18. stoletja sega druga dōba hrvatske književnosti. V tej dōbi se pojavlja literatura najprej na obalah jadranskega morja in jej je glavno področje Dubrovnik in sploh Dalmacija, kjer je najlepše cvetela, dokler ni iznemogla.

V 17. veku javlja se tudi v sami Hrvatski, a 18. vekom tudi o Slavoniji.

Toliko se nam je zdelo potrebno povedati, predno izpregovorimo kaj o Dubrovniku, tem div-

vizitko. Tu se pokaže, da si je neki član zbornice dovolil šalo s Colajannijem in ministrom. V isti seji se je neki sicilijanski poslanec glasno razgovarjal s svojim sosedom, zato mu zakliče v obližju stoječi poslanec, da naj molči. Sicilijanec pa odvrne: „Jaz imam pravico govoriti“, nato oni: „In mi hočemo poslušati govornika.“ — „Tepec!“ — „Norec!“ — „S . . .!“ S temi psovkami se obkladata „čestita člana visoke zbornice“, končno si skočita v lase. Drugi dan dvoboj z brušenimi meči, Sicilijanec pušča nasprotniku na glavi, sežeta si v roke ter si mej seboj izražata globoko spoštovanje. Tableau!

Ker je v sosedni Nemčiji toliko boja in krika o vprašanju, ali je država dovolj oborožena in zavarovana na dve strani, utegne biti primeren odgovor na vprašanje: Kaj je militarizem? „Če je polovica prebivalstva oborožena od pete do glave, ne toliko v obrambo države, temveč da ima v strahu drugo polovico; da z železno disciplino v ljudstvo zatre vsako prosto gibanje; da tisoče žuljavih rok večkrat v življenju odrta od dela in kruha; da ima četovodja prednost pred zaslužnim možem, ki slučajno ni častnik v rezervi; da se za puške in topove porabijo milijoni, zasluženi od ljudstva, katero ječi pod bremenom davkov, to je militarizem.“ Naravno, da bodo državniki v Italiji in Avstriji z ozirom na Nemčijo kot tretjo v zvezi skušali dokazati potrebo večjih izdatkov za armado. Strahovi že strašijo. Tako je minoli petek v italijanskem senatu pri obravnavi vojnega proračuna vnanji minister Brin odgovoril na interpelacijo, da Italija sedaj pač ne more misliti na večjo armado, ker slabe gospodarske in finančne razmere tega ne dopuščajo; sicer pa nihče v inozemstvu ni sprožil take misli. Iz tega smemo sklepati, da je Italija množila svojo armado v prvi vrsti vsled vnanjega pritiska. Fiat applicatio!

Povodom volitev v Nemčiji je „Osservatore Romano“ objavil naslednji članek: Pri zadnjih nemških volitvah je posebno nekaj pomenljivo, kar bode bistveno vplivalo na prihodnost Nemčije in cele Evrope. Mi menimo veliko zgubo vseh onih starih liberalnih strank, ki so dolgo vrsto let vladale Evropo ter neomejeno gospodarile skoraj v vseh državah. Liberalni in framasonski doktrinarizem v vseh svojih političnih in gospodarskih oblikah in pod vsemi imeni, katera si je nadeval, da se je končno zrušil v Nemčiji, kakor že preje v Belgiji in kakor se bliža propadu tudi v Franciji. Ta nesrečna politična stranka, ki je izpodkopala temelje javnega in zasebnega prava, ki si je s silo in zvižajo pridobila politično oblast in ki nikdar ni iskala koristij držav in prebivalstva, temveč izključno le svoje, ta stranka je sramotno propala pod težo občnega zaničevanja. Javno mnenje sicer ne daje povsem pravega pravca politiki in mnoge težave bode mogoče premagati le z veliko previdnostjo. Velik korak k boljšemu pa bode gotovo, ako vlade končno priznajo resnico, katero že davno uvideva vsak nepristranski človek: resnico namreč, da prevarani narodi do duše zaničujejo liberalne sisteme, vsled ka-

terih so morali toliko trpeti, kateri so provzročili nesnosno zmešnjavo gledé materialnih in duševnih interesov.

V zadnjem stoletju so se jasno pokazali slabi nasledki onega oholega, samooblastnega despotičnega liberalizma, kateri je iz Francije s svojim strupenim sokom okužil skoraj vse politične zastope. Sadovi, katere je pridelala država pod krinko napačne prostosti in lažnjivega napredka, so onemoglost verske zavesti, pravega in odkritosrčnega rodoljubja, zaničevanje narodne slave in narodnih tradicij, nemoralnost, otemneli pojmi o pravem in dobrem, finančni in gospodarski propad cvetočih držav. Vse to pa, da najslabši elementi človeške družbe, ljudje, ki svoje rodoljubje na trgu prodajejo in živé od špekulacij, dobé časa, da obogaté z imetjem izžetih in izmolženih narodov. Izid volitev v Nemčiji torej ni le površna in kratka kriza, temveč pojav splošnega gibanja v vseh državah, katero potrjuje prepričanje, da se sosedna poslopje nesrečnega doktrinarizma in je skrajni čas, zgraditi socijalno organizacijo na boljši, trdnjejši podlagi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. julija.

Shod čeških veleposestnikov. V soboto je bil v Pragi shod deželnih poslancev češkega veleposestva. Sešlo se jih je bilo nekaj čez 50 od 70 članov kluba veleposestnikov, drugi so pa največ se opravičili, da priti ne morejo, mej drugim tudi knez Friderik Schwarzenberg, ki je nekaj obolel. Namen temu shodu je bil prepričati, da se ne razcepijo veleposestniki. Zadnji čas se je govorilo, da se veleposestniki razcepijo v tri frakcije. Neplemeniti elementi se bolj približajo drugim češkim poslancem, knez Windischgrätz osnuje srednjo stranko in nekaj članov pa ostane zvestih sedanji politiki. Pri tem shodu se je pa baje pokazala jedinstvo mej veleposestniki. Vsi so sklenili držati se stare politike. Tudi se odločno oporekava, da bi ideja o srednji stranki prihajala od veleposestnikov. S tem postaja stvar le še bolj nejasna. Od kod pa pač prihaja? Morda samo od vlade? Sicer se pa vsaj nam dozdeva, da jedinstvo mej veleposestniki pa tem shodu ni bila tako lepa, kakor se zatrjuje. Gospodje so namreč sklenili, da naj skliče shod volicev skupine veleposestva. Sami se vendar niso upali odločiti na nobeno stran, zato je hočejo sklicati volilce, da se izreko za to ali pa za ono politiko. Če se na shodu volilcev ne doseže nikako sporazumljenje, se pa bodo razcepili, nekateri morda odložili svoje mandate. Shod v soboto težkoč ni poravnal, temveč jih je le nekoliko odložil in zvalil na drugo ramo. Na tem shodu so se vsi sklepi sklenili jednoglasno, kar pa pač le zavoljo lepšega in pa zaradi tega, ker se po svoji vsebini tako prazni, da je vsakdo lahko zanje glasoval, ne da bi prišel kaj navzkriž s svojim političnim prepričanjem; bili so le bolj formalni.

delovanje ostalih krajev; njo smatramo ne le za predhodnico, nego uprav kot glavno osnovo nove narodne književne dobe.

Hrvatje v Primorju so torej poleg neizmerne blaga svoje municipijalne svobode in po primeru in pripomoči sosednega jim naroda italijanskega ter po blagem vplivu zapadnega veroizpovedanja stopali prvi izmeji Slovanov na novo prosvetno polje evropsko in tako udarili pravec pravi narodni jugoslovanski književnosti.

To priznavajo vsi pisatelji, narodni in tuji, kateri so se bavili z jugoslovanskimi stvarmi. Ali ti pisatelji se ne strinjajo v tem, kje je prav za prav zibelj tej književnosti. Večina vendar pripisuje to slavo Dubrovniku, menda zato, ker je on dal večje število pisateljev in ker je tedaj oživel večjo politično svobodo od drugih primorskih mest.

Mimo Dubrovnika pristoja prva čast v pogledu začetka in razvitka prave jugoslovanske književnosti Spljetu in Staremu Gradu na otoku Hvaru. To resnico nam potrjujejo tudi najstarejši dubrovniški pisatelji sami. Dinko Ranjina (1536—1607) pravi jasno, da so Marko Marulić (1450—1527), Šiško Menčetić (1457—1507), pa Gjore Držić (cvetel okoli 1490) najstarejši pesniki dubrovniški ter početniki narodne književnosti. In res nimamo pred temi spomina o kakem narodnem pisatelju v Dubrovniku ali Spljetu.

(Dalje sledi.)

Zavod za pijance. Vlada pripravlja zakon, po katerem se osnujejo posebni zavodi za pijance. V take zavode pridejo ljudje, ki so vsled pijanosti duševno oboleli in so se v blaznici že precej ozdravili, tako da imajo že jasen um, ali vendar ne dovolj odločnosti, da bi se mogli premagovati, ko bi jih izpustili. Za take zavode sta se izrekla že dolnjeavstrijski in moravski deželni zbor.

Mladočeški pogum. Dr. Julij Gregar se je že toliko udal, da je res nekoč se bil pismeno opravičil zaradi neke stvari pri namestniku, ali po njegovi trditvi tedaj ni šlo za nobeno posebno važno politično stvar. Sedaj je pač želeli, da spregovori profesor Masařyk in točno pové, katerega slučaja se tiče pismo, kojega je on videl pri namestniku. To-liko je pa že sedaj gotovo, da dr. Gregar ni tisti pogumni mož, ki bi se od vladne strani ne dal omajati v svojem prepričanju.

Zatožba ministrov v Srbiji. V srbski skupščini se je že stavil predlog, da se tožijo ministri. V dotičnem predlogu se toži Avakumovičev liberalno ministerstvo 1. ker je nezakonito odložilo skupščino, ki bi se bila imela sniti dne 1. novembra, da zakonito popolni regentstvo; 2. ker ni v postavnem času razpisalo novih volitev; 3. ker je svojevoljno podaljšalo trgovsko pogodbo z Avstrijo; če tudi bi bilo lahko skupščino sklicalo in se stvar postavno rešila; 4. ker so se policijskim potom odstranili postavni občinski zastopi v Belemgradu in več drugih krajih; 5. ker se volilni listi niso pravočasno izdali in so se zadrževali; 6. ker je vojni minister prepovedal delavcem v vojaških delavnicah voliti; 7. ker je minister notranjih stvari prepovedal brzojavno naznanjevanje izida volitev, da so ložje popravljali izide volitev; 8. ker se je vojaščina mobilizovala pri volitvah in sploh rabila oborožena sila, s čimer so se provzročili v treh krajih poboji; 9. ker je minister notranjih stvari naročil uradnikom, da se jim ni treba niti zmeniti, ko bi bili povabljeni zaradi kakeh nerednosti k sodišču; 10. ker so se razveljavljale volitve brez vsakega zakonitega povoda; 11. ker se je v uradnem listu priobčil napačen seznam izvoljenih poslancev in ker se je skupščina konstituirala, če tudi ni bilo prisotnih postavnega števila poslancev.

Francoska zbornica je v soboto imela precej burno sejo. Razgovor je bil o poslednjih dogodkih v Parizu. Posebno revizionisti so hudo prijemali vlado, da je razpustila zbornico, ne da bi bila počakala, kako odločijo sodišča. Ministerski predsednik je zagovarjal vlado, češ, da je le varovala zakon. Najbolj čudno so se obnašali pri tem radikaleci. Pritoževali so se, da se delavcem dela krivica, ali ob enem so pa vendar tudi vlado izgovarjali. Videlo se je, da se ne marajo zameriti niti delavcem, niti vladi. Ko je ministerski predsednik obljubil, da preosnuje policijo, se je o vsej predlogi prestopilo na dnevni red. O predlogu, da se naj toži ministerstvo, se še glasovalo ni.

Vojaška predloga se ni izročila odseku, temveč se bode v četrtek v zbornici razpravljala v drugem branju. V prvem branju je govorilo sedem govornikov, od vsake stranke po jeden. Poljski in protisemitski govornik sta se izjavila, da njiju somišljeniki glasujejo za predlogo. Poljak je izražal nade, da bode vlada v tem slučaju že znala ceniti zasluge Poljakov. Bati se je pač, da se govornik moti. Poljaki so vselej radi dovolili vsako povišanje vojske, ali še toliko s tem niso dosegli, da bi jih v Berlinu ne zmatrali za državni sovražni element. Da pa Poljaki glasujejo za vojaško predlogo, se pa toliko ne čudimo. Nemška vojna sila je kolikor-toliko naperjena proti Rusiji, in nasprotje mej Rusi in Poljaki je pa silno veliko, posebno, ker Rusi na vso moč zatirajo poljski element in katoliško vero. Svojo politiko vravnavajo pa Poljaki vedno s svojega ozkega poljskega stališča.

Bančne zadeve v Italiji. Italijanska zbornica je rešila zakon o preosnovi bank. Stvar je šla le težavno. Pri zadnji seji v soboto je bilo prišlo do majhnega škandala. Predsednik je bil prečital poročilo odseka, kateri preiskuje, če so kaki poslanci zamotani v bančne sleparije. V tem poročilu se obširno utemeljuje, zakaj odsek ni dosedaj še rešil vse stvari. Poslanec Bovio od skrajne leve, ki je tudi član odseka, se je oglasil in vlado prijemal, da odseku ne izroči aktov sodnijske preiskave, ker drugače ni moč določiti, kateri poslanec je omadeževan. Potem je govornik rekel, da bi lahko imenoval imena nekaterih omadeževanih poslancev. To je pa vzbudilo hrup v zbornici in predsednik je

nem gnezdu in ponosu jugoslovanske prosvete, ter njega književnikih.

Pripominjamo, da se bomo v svoji razpravi ozirali posebno na dramatiško pesništvo, katero so dubrovniški pisatelji s tolikim veseljem gojili in katero se je tako divno razvijalo, da se nekateri komadi še dandanes predstavljajo na zagrebškem gledališču, n. pr. „Gundulićeva Dubravka“.

Benečani, utrdivši se stalno na obalah jadranskega morja, niso sedaj več, — kakor se je to godilo prej, — prezirali in zatirali narodnosti, niso jej celó niti kratili, vsaj za nekoliko časa, da se po svoji moči razvija in širi, dobro vedoč, da to ni na škodo, nego na korist njihovih prizadevanj. Temu se ima pripisovati, da je stopil že rano primorski del hrvatskih dežel v izobraženo evropsko kolo, ne da bi bili s tem Benečani na kakoršen-koli način zaslužili naše zahvalnosti. Prisilile so jih k temu okolnosti časa, politična opreznost, a niti najmanj ne čuvstvo pobratimske ljubezni in pravice, ali morda vladarske skrbi.

V primorskih stranéh torej je zasnila nova luč duševnega delovanja in napredka. Ta nova luč je bila dalmatinsko-dubrovniška književnost, katera se je jela razvijati v 15. veku. Ona je sicer bolj provincijalnega, nego sploh narodnega značaja, ter je nanizano okoli nje kot okoli glavnega reprezentanta

vsled tega moral za nekaj časa pretrgati sejo. Ko se je seja pretrgala, je Bovio izrekel, da ni imel prav, ko je osebnosti napadal in lepo mirno končal svoj govor. Ko je še jeden poslanec izrekel željo, da se glasovanje odloži, ali večina se je izrekla proti njemu, in se je vsprejel z veliko večino nov bančni zakon.

Socijalne stvari.

Komisija za železniško progo Gorica-Ajdovščina.

Iz Vipavske doline 6. jul. Preiskovalna komisija za vipavsko železnično progo: Gorica-Ajdovščina je danes dovršila v Ajdovščini svoje delovanje. Z Dunaja dospel je v ta namen zastopnik vojnega ministerstva in nadinženir železniške intendance. Državni poslanec excelenca grof Coronini spremljal je komisijo kot zastopnik deželnega odbora, e. kr. okrajna glavarja goriški in postojnski kot zastopnika deželne vlade. Pri Ustju prestopi železnica tudi krajsko mejo, zato je zadnji dan prišel v Ajdovščino tudi iz Postojne okrajni glavar Gozani.

Vojno ministerstvo tirja od prihodnje železnice, da je izpeljana kolikor mogoče po ravnem, z malim padcem, tako da se vozi skupaj do 50 vozov, ali v slučaju vojske celo do 100 voz. Radi tega vzroka izmerili so jo ob reki Vipavi, ozirali se kolikor mogoče tudi na veče vasi. Ali da tudi inženjerji ne morejo vstreči vsem ljudem, pokazalo se je zadnje tri dneve pri pregledni komisiji. Goričanom ni po volji da se namerava kolodvor pri Rubiji in ne prav zraven mesta, kupčijska zbornica goriška zopet pravi, da ne bode koristila celemu kupčijskemu okraju, ako se ne podaljša tja do Logatec, posameznim ne gre v glavo, zakaj da ni izpeljana prav mimo njegove hiše, in Ajdovščina bi zopet rada imela glavni kolodvor radi industrije tik zraven sebe. Trasirana je železnica do sedaj tako, da je glavni kolodvor na Ustju, postranska proga se še le izpelje do Ajdovščine. Naj se pozneje podaljša železnica do Postojne ali do Logatec ostane Ajdovščina preveč na strani, in vendar ima od Gorice do Ljubljane ravno Ajdovščina-Šturje največ prometa.

Zato je ravno pregledovalna komisija še enkrat ogledala vso črto, in ob enem zaslila razne pomisleke, nasvete in pritožbe. Zadnji dan, v sredo, se je v Ajdovščini toliko poravnalo, da se je videlo: železnico večina želi, prometu bode na veliko korist in v slučaju vojske bi podaljšana ali do Logatec ali celo do Škofje Loke izborna služila proti italijanski meji. Celó da se prvotni načrt toliko prenaredi, da bode glavna postaja v Ajdovščini, se je obljubilo, ako bode le mogoče. Vemo, da letos še ne bode izpeljana, a ker se vojno ministerstvo tolikanj zanima za to progo in ker se tudi naš državni poslanec grof Coronini gorko potega za njo, upamo da v nekaj letih vse edno pridemo do železnice.

Slovstvo.

Jahresbericht des k. k. Staats-Obergymnasiums zu Laibach. Letošnje višjegimnazijsko izvestje objavlja na prvem mestu profesorja M. Voduška strokovno astronomno razpravo: Die geodätische Linie. Ta učena razprava govori o geodetični črti, to je o najkrajši deljavi dveh krajev na zemlji, katera ne leži na istem meridijanu pa tudi ne na istem paralelnem krogu. Dosedaj še sploh ni bila znana nobena metoda, kako bi se to dalo izračunati. Tako daljavo dveh krajev se imenuje geodetična črta. Dosedaj pa še ni bil niti značaj te črte natančno določen, četudi so se s tem pečali najslavnejši astronomi, kakor je n. pr. Bessel, kateri je že tudi mnogo pečal z izračunjanjem zemeljskega elipsoida. Ker ni bilo nobene poti, po kateri bi se izračunalo geodetična črta, so si navadno s tem pomagali, da so vzeli zemljo za kroglo in potem zračunili dotično daljavo kot del največjega zemeljskega kroga, ki gre skozi dotična kraja na zemlji. Zmota pri manjih daljavah ni bila velika. Drugače pri večjih daljavah. Tako je daljavo mej Parizom in Puljavo tako zračunana za $3\frac{1}{10}$ Km. napačna.

Gospod profesor Vodušek je dokazal, da je geodetična črta del elipse, ki gre v največjem zemlj. krogu in katera deli zemljo v dva jednaka dela. Na tej podlagi je izvajal daljše račune in res prišel do svojega namena. Kakor sploh vse izpeljave gospoda profesorja Voduška odlikuje se ta tudi po tem, da ne zahteva posebno velicij matematičnih predznosti. Zadostuje, če dotičnik poleg elementarne ma-

tematike pozna tudi glavne pojmove višje analize in analitične geometrije.

Pomenljivo je pa, da gospod profesor ni le povoljno rešil svoje naloge, temveč je našel nove formule za izračunjenje oploščenja zemlje. Kako se izračuna oploščenje zemlje, bilo je pač dognano, ali bolj v teoriji, v praksi pa stvar še nikakor ni bila tako gotova.

Treba je bilo merjenja v visokih severnih krajih, kjer se taka merjenja točno skoro izvesti ne dajo. Gosp. Voduška metoda pa zahteva le merjenje na ekvatorju in sicer na dolgost in po čez. Merjenja v ekvatorijskih okrajih se pa dajo izvesti z veliko natančnostjo.

Ta odstavek ima mej drugim tudi zaminivo novo izpeljavo zemeljskega polumera v vrsto.

S svojo razpravo je gospod profesor koristil znanosti, ker je razvil praktičnejše in pa natančnejše metode za izračunjenje važnih koločin. S tem je ustregel geodetom in zvezdoznanecem, sicer bode pa tudi matematik njegov spis z veseljem čital, videč, kako važne stvari se dajo doseči po sicer precej preprostih izračunanjih.

Sploh pa moramo danes tukaj izreči, da je gosp. profesor Vodušek s svojimi učenimi razpravami mnogo koristil baš zaradi tega, da je težke teoretične probleme rešil na preprostejši način in tako pripomogel k večjemu razširjenju astronomičnih znanostij. Njegove knjige pa ne spadajo v tisto vrsto popularnih razprav, kjer se stvari razpravljajo brez trdne matematične podlage, temveč je vse speljano točno in temeljito, če tudi niso težko umljive.

Temu strogo znanstvenemu spisu sledi poljuden in zanimiv životopis: Profesor Josip Marn, katerega je točno in jasno opisal veroučitelj dr. A. Karlin.

Iz statističnih podatkov pa posnamemo, da je bilo na gimnaziji po veri 614 katoličanov, 4 protestanti, dva žida, po narodnosti 490 Slovencev, 126 Nemcev, dva Italijana in dva Čeha, po napredku je bilo 80 odličnjakov, 416 s prvim, 54 z drugim in 14 s tretjim redom. Šolnine so vplačali 8550 gld. Stipendij so prejeli za 8892 gld. 24 kr.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. julija.

(Sokolska slavnost) vršila se je včeraj ob lepem vremenu prav slovesno. Ob 8. uri bila je sv. maša na prostem pod Tivolskim gradom, potem je bil slovesen obhod po mestu, popoldne pa velika zabavna veselica na Koslerjevem vrtu. Zastopniki „Sokola“ so ob tej priliki prišli iz najraznejših slovenskih krajev, tudi hrvatski „Sokoli“ so poslali v Ljubljano lepo število svojih zastopnikov.

(Nova maša.) Danes zjutraj ob polu 7. uri je daroval novo sv. mašo čast. gosp. Fr. Krevs iz Mirne peči v ljubljanski stolnici.

(Na celovski gimnaziji) je bilo koncem šolskega leta deloma izključenih deloma z zaporom kaznovanih precej dijakov, ki so imeli med seboj tajna društva, bili dijaške menzure itd. Da se je v onih društvih gojilo pristno nemštvo, zabavljalo Slovence, ni treba posebej poudarjati. Čudno pa je, da so taka društva obstajala v Celovcu že dolgo vrsto let, ne da bi se kdo zmenil za to! Tudi letos se je menda seglo v sršenovo gnezdo stoprav na povelje od višje strani na Dunaju! Pač prečudni odnošaji so na nemški celovski gimnaziji! Ravno tako se je kaznovalo mnogo dijakov višje realke. — Na gimnaziji je bila minoli teden zrelostna preskušnja, pri kateri je padlo 12 dijakov in 6 jih niti k skušnji niso pustili. 20 je dobilo prvi razred!

(Umrl) je danes zjutraj, kakor se nam brzojavno poroča, vč. g. Matej Vrečko, župnik v Ponikvah. Rajni se je rodil dne 10. septembra 1826 v Vojniku, v mašnika posvečen je bil dne 27. julija 1851. Pogreb bo v sredo ob 10. uri. Blagemu in vnetemu duhovniku sveti večna luč!

(Ogenj — požigalec.) Iz Trebnjega se nam piše: Sinoči, soboto večer ob 10. uri, je bilo zopet zažgano. Prejšnji večer pogorel je grajski kozolec, sinoči grajski marof. Živino vso rešili. Če ima požigalec kaj sisteme, mora goreti nočoj na več krajih, da bo tako kakor prejšni teden, ko je tudi v petek začel svoje rokodelstvo. Da bo tu in tam gorelo, take grožnje tako rekoč po zraku letajo. Mnogi so ga videli, ali noben ne ve, če je pravi. Ob veliki cesti in še ob času, ko se železnica gradi, je dvomljivih eksistenc dosti. Lahko je tujec, lahko tudi

domačin; dosedaj zažgano je bilo le premožnejšim, iz osebnega sovraštva najbrž ne. Bili so zavarovani. Sreča je, da je miren zrak, in da poljski pridelki še niso spravljani. Bog ve, bodo li ušli ognju ali pa — toči? Strah med prebivalstvom velik, noben mirno ne spi, male jih sploh spat gre. Bojim se, da bom jutri zopet imel kaj sporočati.

(Nove maše) bodo letos darovali naslednji gospodje bogoslovci celovške škofije: Iz IV. leta: Brabenec Josip dne 23. julija pri Sv. Križu v Beljaku; Ehrlich Dav. dne 10. septembra v Zabnicah; Kremen Vek. dne 23. julija v Loreti ob Vrbskem jezeru; Schiwitz Drag. dne 30. julija v Volšberku. Iz III. leta: Ebner Ivan dne 6. avgusta pri sv. Jakobu v Ljubljani; Hribar Josip dne 6. avgusta v Mohličah; Hrodek Ivan dne 23. julija v Seebensteinu na Nižjem Avstrijskem; Kaponig Drag. dne 23. julija v Maria Feicht; Quitt Ivan dne 23. julija v Stainzu na Stajerskem; Rozman Josip dne 23. julija v St. Jurju nad Celovcem. — Č. o. Christian Siegr. O. S. B. dne 30. julija v Dobrli vasi; o. Simmetsberger Bl. O. S. B. dne 25. julija v Kirchheimu na Zgornjem Avstrijskem.

(Ogenj.) Iz St. Vida nad Ljubljano: Že drugi požar v jednem tednu v naši župniji. Danes, to je 8. julija, dopoldne, pogorelo je v Dravljah posestniku Matiji Ornu pod, šupa, drvarnica, vse podstrešje polno blaga in orodja. Zavarovan je menda za 400 gld., a škoda se mu ceni na 1000 gld. Gorelo je z velikim plamenom, ker posestnik je imel mnogo lepih drv, za več let nagromadenih. Ker so prav v obližju slamnate sosedne strehe, bi se bil plamen gotovo naglo razširil, da niso sosedje in naša pridna požarna bramba zaprečili ognju daljno pot. Zažgali so otroci z ognjem, ki so ga napravili, da so pekli krompir.

(Brzojavna postaja na Razdrtem.) Z Razdrtega, dne 7. julija. Z veseljem smo pozdravili novico, da je kranjska obrtniška zbornica priporočila napravo brzojavne postaje na Razdrtem. Nadejamo se torej, da bo slavno e. kr. poštno in brzojavno vodstvo v Trstu vso zadevo ugodno rešilo. Ako se naša prošnja usliši, vstreženo bo ne samo domačinom, ampak tudi mnogim tržaškim rodbinam, ki čestokrat na Razdrto zahajajo. Pred kratkim se je hotela tu za poletje naseliti trgovska družina iz Gorice. Najela je že stanovanje; ko izve, da nimamo brzojava, je stanovanje odpovedala.

Letina na Vipavskem. Poroča se nam: Letina po naši dolini navzlic suši dobro kaže. Sena bode malo, ali sadja je toliko, da ga že dolgo nismo imeli v toliki meri. Posebno na trti je tako bogato naloženo, da, ako nam le polovica dozori, bode letina, kakor je nismo čakali od 1875. leta. Bog nas vari le kake nevihte, posebno toče! Vinorejec je zopet upanje zadobil, da se mu ohranijo vinogradi. Les je zdrav, perje jako košato in zeleno. Vse škropi z modro galico, celó oni, ki se do sedaj tega pripomočka niso hoteli posluževati, ali skušnja jih je izmodrila. Voz za vozom srečuješ na cesti, polno škattelj, jerbases in druge sprave je nakopičeno, da skupljujejo in naglo spravljajo na trg marelice in drugo sadje.

(Vipavsko železnico) je komisija pregledovala. Določile so se sledeče postaje: Gorica, Bilje, Renče, Dornberg, Selo, Kodrovi, Žablje, Ustije in Ajdovščina. Zastopniki goriški so se izrekli, da sedanji načrt se ne vjema z načrtom, za katerega je Gorica obljubila podporo 100.000 gld., da tedaj ne bo izplačala obljubljenega prispevka k gradnji vipavske železnice.

(Cerkveni rop.) V noči od 8. do 9. julija je neznan zločinec v horjulski podružnici sv. Urha v Zaklancu iz žagrade ukradel srebrni kelih s pateno vred, kateri je bil vreden do 80 gld. Kako je v cerkev prišel, se ne vé, ker so bile duri in okna zaprta in nikjer vlomljena.

(Morska kopel v Gradežu otvorjena.) 3. julija odpeljalo se je iz Gorice 52 otrok, 22 moškega in 30 ženskega spola v Gradež. 4. julija pa pripeljali so 53 otrok iz Beča, 32 iz Grada in 18 iz Ljubljane. Po zdravniški preiskavi odkazali so vsakemu svoje stanovanje. Pričelo se je kopanje pod zdravniškim nadzorstvom.

(Poroka.) V soboto sta se poročila gosp. Anton Rudež, znani učitelj gluhonemih v Gorici, pa gospica Herminja Grešič v župni cerkvi sv. Ignacija.

(Tombola.) V nedeljo priredili so v Ogletju tombolo z dobitkoma 40 in 120 gld. Po tomboli bil je javni ples.

(Zborovanje društva učiteljev v Babinem polju.)
Iz logaškega okraja, dne 6. julija: Ome-
njeno zborovanje se je vršilo dne 5. julija. Bilo nas
je samih učiteljev in učiteljic 30. Ob 10. uri zju-
traj se približamo Babinemu polju. Kako smo bili
iznenađeni! Pred vasjo bil je napravljen krasen
slavolok s primernim napisom; pri slavoloku nas
je pričakoval krajni šolski svet babinopoljski. Po
običajnem pozdravu in odzdravu šli smo skozi ozalj-
šano vas v šolo, kjer je gosp. Ribnikar ob polu
11. uri otvoril zborovanje ter pozdravil učitelje, po-
sebe še domačega župnika prečast. g. Strnada
in učitelje in učiteljice došle iz Hrvatske. Opom-
niti mi je, da je bil navzočen tudi kr. županijski
šolski nadzornik, gosp. Dubravčič iz Ogulina,
ki je bil hrvatske kolege in kolegije šole oprostil,
da so se lahko udeležili našega zborovanja. Istotako
je c. kr. okrajni šolski svet logaški dovolil bil šole
prost dan. Program zborovanja se je zaradi tesno
odmerjenega časa reševal skoro prenašlo, jedna točka
je morala celó izostati. V društveno vodstvo so bili
voljeni stari adje, le namesto dosedanjega tajnika
je bil novo voljen gosp. učitelj P. in. Po končanem
zborovanju smo šli v bližnji hrvatski trg Prezid.
Tudi tu so nas vsprejeli tako, da smo bili vsi pre-
senečeni. Topiči so grmeli; po vsem trgu so vihrale
zastave, pred trgov pa je bil napravljen prekrasen
slavolok s hrvatskim pozdravom. Pri slavoloku so
nas pričakovali: krasno uniformirana požarna bramba,
hrvatski svirajoči tamburaši, ter mnogo ljudij. Ogle-
dali smo si vzorno vrejeno prezidsko šolo. Iz šole
smo šli k obedu, katerega se je razven učiteljev
slovenskih in hrvatskih udeležilo več rodoljubov pre-
zidskih. Da pri tako izbranem društvu ni nedosta-
jalo napitnic, umeje se pač samo ob sebi. Mej slo-
vanskimi napitnicami je najbolj dopadala ona gosp.
nadučitelja Janka Lebana, ki je v verzih napil bra-
tom Hrvatom. Prekrasno je govoril tudi nadzornik
Dubravčič, ki je rekel, da on rad zdaj stopi v po-
koj, oziroma da rad umre, ko vidi, kako vro, za-
vedno učiteljstvo napreduje. Navdušeno sta govorila
veleposestnika g. Ščitomir Vilhar iz Prezida in g.
Peče iz Loža, prvi hrvatski, drugi slovenski. Vmes
pa se je razleglo prekrasno slovensko in hrvatsko
petje ter veseli komadi hrvatskih tamburašev. Ome-
niti mi je tudi, da je vrli nadučitelj v Prezidu ob
tej priliki nabral za „Učiteljski dom“ v Ljub-
ljani 106 kron. Po 7. uri smo se slovenski učitelji
in učiteljice presrečno poslovili od Hrvatov in Hrva-
tic ter se vrnili vsak na svoj dom.

(Tatvine na groblju sv. Kristofa) se zadnji čas
v obilnem številu pojavljajo. Predrznosti in nesramni

uzmoviči krađeđo cvetke z grobov, posode s cvetli-
cami, pred nekaj tednov pa so ukradli celo — ka-
meniti grobni spomenik. Žalostna znamenja časa!

Telegrami.

Ponikva, 10. julija. Župnik Vrečko
umrl. Pogreb v sredo ob 10. uri.]

Zell-am-See, 9. julija. Cesar je zvečer
prišel iz Gostinca. Jezero in višine so bile
veličastno razsvetljene.

Dunaj, 9. julija. Delavski shod v mestni
hiši je obiskalo nad 10.000 ljudij. Bilo je
tudi mnogo žensk in več državnih poslancev.
Napovedala se je resolucija v prid občne
volilne pravice. V skupinah odhajajoči de-
lavci so demonstrovali s „hoch“-klici na in-
ternacijonalo

Budimpešta, 10. julija. Po uradnih
poročilih sta se pripetila včeraj dva daljna
sumljiva slučaja obolenja. Sodi se pa ven-
dar, da je le črevesni katar. Naredbe mini-
strove so se povsod najstrožje izvršile.

Pariz, 9. julija. Finančni minister Pey-
tral je dal ostavko. Mesto je popolnoma
mirno.

Pariz, 10. junija. Zbornica je odklonila
pomiloščenje manifestantov v Quartier latin.
Dupuy je obljubil, da se bode milo postopalo
z dotično mladino.

London, 10. julija. 3000 rudarjev v
Fovestofatanu (?) ustavilo delo, ker se jim
je ponižala plača. V Nottinghamu tudi preti
štrajk rudarjev.

Umrli so:

7. julija. Marija Južina, delavčeva hči, 3 mesece, Po-
ljanska cesta 51, akutni katar v črevih.

8. julija. Ana Biber, zasebnica, 76 let, Gledališke ulice 1,
marasmus senilis.

V bolnišnici:

6. julija Andrej Bizjak, gostač, 57 let, carcinoma vesicae.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
8	7. u. zjut.	736.5	17.0	sl. vzh.	jasno	0.00
	2. u. pop.	735.3	26.0	"	"	
	9. u. zveč.	735.5	19.0	"	"	
9	7. u. zjut.	735.8	15.6	sl. vzh.	jasno	0.00
	2. u. pop.	734.4	28.6	sl. zapad	"	
	9. u. zveč.	735.2	20.6	"	"	

Srednja temperatura obeh dni 20.7° in 21.6°, oziroma za
2.1 nad in 2.8° pod normalom.

Stanje avstro-ogerske banke

dne 7. julija 1893.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	gld. 465,755.000 (— 3,472.000)
Kovinski zaklad	282,979.000 (— 8,055.000)
Listnica	176,208.000 (+ 3,730.000)
Lombard	24,269.000 (+ 252.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 13,832.000 (— 5,071.000)
Državnih bankovcev je v prometu	gld. 312,494.000 (— 42.000)

Poziv.

Popevke pokojnega mojega očeta Miroslava Vilharja
se vže davno ne morejo nikjer več dobiti. Mislim, da je zbirka,
kojo jaz po njem posedujem, sploh jedini popolnoma ohran-
jeni eksemplar. Kolike vrednosti so te popevke, najboljši je
dokaz to, da so malone vse postale svojina slovenskega i hrvat-
skega naroda, i da so nekoje (n. pr.: „Po jezeru“, „Mila lu-
nica“) svetoznane.

Da se ove popevke ne pozabe i da se v grlu narodovem
preveč ne loče (razidejō) od svoje prvotnosti, odločil sem pri-
rediti novo izdanje i tako ga urediti, da bode z jedne
strani popolnoma odgovarjalo intencijam i mislim pokojnega
mi očeta, z druge strani pa da bode tudi zadostovalo duhu
sedanje moderne glasbe.

Kakor je poznato, bil je pokojnik samouk v glasbi, pak
je svoje popevke dal napisati drugim, koji pa večim delom
niso popolnoma shvatili pravi duh njegove popevke. Jaz, koji
sem slušal očeta samega popevati pjesme njegove, čutim se
pozvanim i tudi obvezanim, podati narodu svojemu te popevke
v istem duhu, v kojim jih je avtor zares zamislil. Ako tedaj
slovenski narod želi glasbena dela Miroslava Vilharja imeti v
novem, po meni uredovanem izdanju, naj me blagoizvoli
podpreti pri tem podhvat, kajti brez njegove podpore ne bi
nikako mogel izvršiti svoje rodoljubne, pa tudi sinovske dolžnosti.

Knjiga bode stala 2 gld., a more se tiskati samo tedaj,
ako se oglasi dovoljno število predplatnikov. Obračam se torej
na rodoljube i štovatelje nepozabnega pokojnika, zlasti pa na
vsa rodoljubna društva, osobito pevska, da mi pomorejo izvršiti
to delo.

Predplatina naj se mi pošlje najkasnije do 15. avgusta.
Ako se dotle ne bi oglasilo toliko predplatnikov, da bi bili
tiskovni troški pokriti, povrnila se bode vsakemu predplatina.

Slavna uredništva vseh slovenskih novin prosim najljub-
nije, da ovi poziv ponatisniti izvole.

V Zagrebu, dne 10. julija 1893.

F. S. Vilhar.

Služba orgljavca in mežnarja

se préej oddá v **Koprivnici na Štajer-
skem.** — Plača 100 gld. v denarji in pro-
stovoljna berna.

346 3—1

Pisma in spričevala na cerkveno pred-
stojništvo Koprivnica, pošta Rajhenburg.

Koverte s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

„Hranilno in posojilno društvo v Ptuj“

imelo je od 1. januarija do 30. junija t. l. 339 2—2

prometa	gld. 619.328.—
Stanje hranilnih vlog dne 1. januarija 1893	gld. 534.026.96
Vloženo od 1. januarija do 30. junija 1893	170.314.73
Skupaj	gld. 704.341.69
Vzdigneno do 30. junija 1893	127.405.39
Stanje hranilnih vlog dne 30. junija 1893	gld. 576.936.30
Stanje posojil dne 1. januarija 1893	gld. 565.591.38
Nova posojila v I. polletju 1893	147.125.—
Skupaj	gld. 712.716.88
Vrnilo se je na glavnico	88.601.83
Stanje posojil dne 30. junija 1893	gld. 624.114.55
Naloženi denar pri drugih hranilnicah dne 1. januarija 1893	gld. 19.374.96
V I. polletju naloženo	19.255.53
Skupaj	gld. 38.630.49
Vzdigneno	23.103.60
Ostane naloženega denarja	gld. 15.526.89

V CHIKAGO!!

k najznamenitejši 258 (17)

Kolumbovi svetovni razstavi

priporoča **vozne listke** po najnižji ceni in naj-

ugodnejši kombinaciji, in sicer: iz **Ljubljane** do

Chicago in nazaj I. in III. razred po **gld. 245.—**,

I. in II. razred **gld. 370.—** in višej.

mejnarodna potovalna pisarna

Jos. Paulin v Ljubljani.

Prospekti vsakovrstnih kombinacij so na razpo-
laganje. Vožnja zagotovi naj se prej ko prej.

Dunajska borza.

Dne 10. julija.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 95 kr.
Brebrna renta 5%, 16% davka	97 „ 55 „
Zlata renta 4%, davka prosta	118 „ 35 „
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 „ 10 „
Akcie avstro-ogerske banke, 600 gld.	984 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	337 „ 50 „
London, 10 funtov strl.	123 „ 50 „
Napoleonodor (20 fr.)	9 „ 81 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 85 „
Nemških mark 100	60 „ 47 1/2 „

Dne 8. julija.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 60 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 „ 85 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 „ 75 „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	164 „ 50 „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	193 „ — „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 „ 80 „
Zastavna pisma	— „ — „
Kreditne srečke, 100 gld.	196 „ 75 „
St. Genois srečke, 40 gld.	68 „ — „

4% srečke dunajske parobrodne družbe	— gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18 „ 30 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 30 „
Salmove srečke, 40 gld.	69 „ — „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	— „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ 25 „
Akcie anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 „ — „
Akcie Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2875	— „ — „
Akcie južne železnice, 200 gld. sr.	— „ — „
Papirnih rubeljev 100	130 „ 50 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjše dobitke.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.